

CVIČEBNÍ LISTY.

ČÍSLO 12.

Příloha „Vojenských Rozhledů“.

ROČNÍK V.

Úlohy z praktického výcviku.

Major Quido Matoušek, škola pro výchovu důstojníků
v záloze pěšího vojska v Košicích.

Boj malých jednotek pěšího vojska.

Studie metodická.

(Pokračování.)

2. cvičení.*)

Družstvo v samostatné úloze.

1. Předmět cvičení.

Zjednávání dotyku družstvem a zdolání nepřátelského odporu.

Obsah cvičení.

Aplikace Cvičebního řádu čl. 750, 626, 567, 549.

C. Osnova cvičení.

Vstup dotykové hlídky do boje. Prosakování za podpory palbou.
Zdolání nepřátelského odporu a reorganizace družstva.

D. Charakteristika terénu.

Terén musí umožnit prosakování skrytým anebo hlubokým prostorem a umožnit podporu samočinnou zbraní. Hloubka terénu asi 800 m.

E. Zvolený terén: Viz náčrt.

F. Objasnění zásad.

V předešlém cvičení probírán byl průzkum za pochodu a zdůrazněny jeho zásady. Dotykové hlídky takto postupující přicházejí čím dále tím více do blízkosti nepřítele a tím se nebezpečí překvapení nepřítelem zvyšuje. Proto musí dotykové hlídky zvýšiti svou bojovou pohotovost. To se jeví v tom, že se zesílí podle možnosti počet patračů, samočinná zbraň se nabíje a střelecký roj je stále připraven zasáhnouti palbou ve prospěch patračů.

Jak se dozvíme, že přicházíme do pásma, v němž střetnutí s nepřítelem jest již skoro jisté?

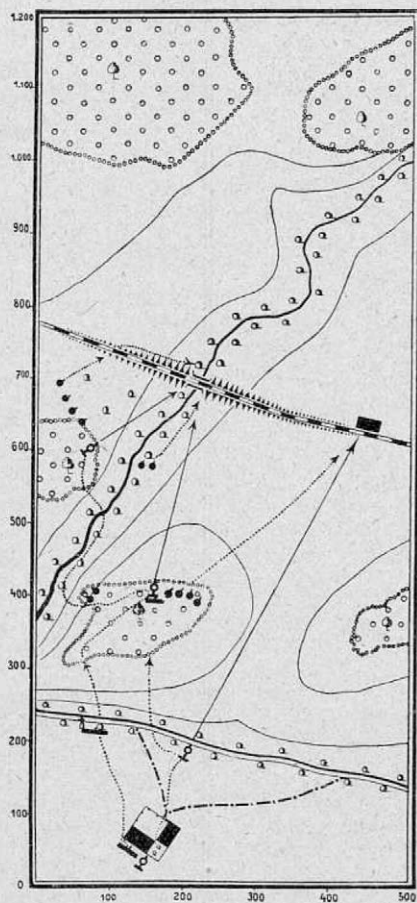
Mohou nastati dva případy. V prvním případě pracuje před námi naše jezdeckto, které zjedná první dotyk, ovšem v mezích své možnosti.

Hlídky divisní eskadrony, zjistivše obrys nepřátelského postavení, jsou překročeny dotykovými hlídkami pěchoty, které pokračují v dalším zjednávání dotyku. V tomto případě seznávají situaci vpředu podle palby nebo z hlášení jezdeckých hlídek.

*) Sestavil a provedl kpt. Veit.

V druhém případě jezdeckto před námi nepracuje. Tehdy vyšší velitel, na základě zpráv získaných letectvem, určí pásmo, kde střetnutí s nepřítelem jest pravděpodobné. Tu pak první rány nepřátelské padnou přímo na dotykové hlídky.

Tím, že dosáhneme linie jezdeckých hlídek, nebo že nepřítel nás napadne několika ranami z pušky, není ještě dotyk zjedнан. Naopak nastává hlavní úkol dotykových hlídek, pokračovati v průzkumu bojem.

„Účelem tohoto přezvědného boje jest vyhledati malé posunuté nepřátelské skupinky, jejich umístění, povahu a sílu nepřátelské sestavy a podati zprávy. Tento boj se nazývá zjednávání dotyku.“ (P-I-1 čl. 567.)

K jasnému pochopení čl. 567 Cvič. řádu nutno si všimnouti ustanovení Polního řádu „dotyk se zjednává postupně“.

Družstvo jako dotyková hlídka zajišťuje se patrači. Jejich hlavním úkolem jest upoutati na sebe nepřátelskou palbu. Jakmile padnou první rány na patrače, jest jejich úkol skončen, mají dotyk zjedнан, poněvadž pro samostatný další boj nemají více prostředků. Stávají se bojovníky v rámci družstva.

Družstvo samo o sobě však tím dotyk zjednáno nemá. Velitel družstva, kterému patrači zajistili volnost jednání a získali první zprávy o nepříteli, vede nyní boj družstvem. Tímto přezvědňým bojem získává další zprávy o nepříteli a vede jej tak dlouho, až je družstvo v dalším postupu zastaveno. Družstvo zjednálo dotyk, skončilo svůj úkol a vede nyní boj v rámci čety. Pro četou, která má ještě jedno nebo dvě družstva v druhém sledu, dotyk zjednán ještě není. Na základě zpráv získaných předešlým přezvědňým bojem provádí nyní celá četa svůj manévru tak dlouho, až jest úplně odpory zastavena.

„Tímto způsobem čelná družstva a čety vytýčily čáru, na které nepřítel kladě silnější odpor.“ (P-I-1 čl. 567.) Úsilí o další proniknutí přechází pak na větší jednotky, což však již není předmětem našeho studia.

Způsob manévru při zjednávání dotyku.

Jak je viděti z předešlé stati, skládá se celkové zjednávání dotyku z několika různých manévru stoupající mohutnosti. Některé oddíly budou útočiti, jiné obchvacovati, prosakovati, nebo přechodně se brániti. Celek však zjednává dotyk. Který způsob manévru jest při zjednávání dotyku nejvhodnějším? Bude to ten manévru, který umožňuje zahnutí nepřitele s nejmenší silou. Nepřátelské dopředu posunuté skupiny, které mají ve většině případů úkol protivníka pozpzditi a pak ustoupiti, budou se cítiti nejvíce ohroženy tehdy, když jim útočník ohrozí ústupovou cestu. Toho dosáhneme nikoli přímým útokem na odpor, nýbrž obchvácením obsazených míst a pronikáním mezi odpory, které se staví v cestu. „Tento manévru se nazývá prosakování (infiltrace) a děje se na celém úseku fronty.“ Dotykové hlídky „musí manévrovati a pronikati prostory, na které nepřítel slabě střílí, aniž chtějí čelně zdolati příliš silný odpor“. „Správné užívání samočinných zbraní usnadňuje tyto menší podniky.“ (P-I-1 čl. 567.)

Citovaná definice Cvičebního řádu charakterisuje činnost dotykové hlídky a její pohyb. Dotyková hlídka, zajištěna zpředu patrači, vyhledává ve svém pásmu nebezpečná místa, kde by nepřítel mohl býti skryt. Tato místa se stanou pozorovacím cílem patračů, a jsou-li obsazena, též střeleckým cílem samočinné zbraně. Samočinná zbraň má vždy míti možnost zahájit palbu na tato místa, proto se patrači a úderný roj snaží dostat se k nim z boku.

Dotyková hlídka je rozdělena tak, aby při zahájení nepřátelské palby nepřítel neměl možnost soustřediti palbu na celou hlídku. Vpředu jde velitel úderného roje s patrači, vzadu velitel družstva se zbytkem úderného roje a pak velitel střeleckého roje se samočinnou zbraní.

Jakmile družstvo narazilo na nepřátelský odpor, octne se některá ze tří skupin v palbě. Nejčastěji to budou patrači. Druhé dvě skupiny však mají volnost jednání, proto zahájí manévru tak, že se snaží odpor obejiti za podpory palbou samočinné zbraně a zastavené skupiny. Skupina, mající volnost pohybu, snaží se prosáknouti. Neustoupil-li však nepřítel, znamená to, že se cítí dosti silným, i bylo by hlubší prosáknutí nebezpečné. Proto musí družstvo nepřátelský odpor zdolati mocí. Tak pokračuje družstvo ve svém manévru tak dlouho, až žádná z jeho skupin nemá již možnosti pohybu. Tehdy je družstvo zastaveno a zjednálo dotyk.

Byl-li nepřátelský odpor zdolán, velitel družstva pokračuje ve své úloze, aniž čeká na rozkaz velitele čety. (P-I-1 čl. 626.)

Toto ustanovení jest velice důležité, neboť zdůrazňuje nutnost iniciativního a samostatného jednání velitele družstva. Dokumentuje, že velitel družstva při zjednávání dotyku je veden svým úkolem; proto musí velitel družstva míti svůj úkol stále na paměti.

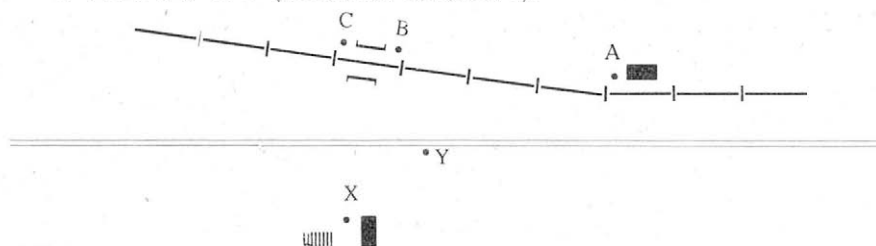
Byl-li velitel družstva nepřátelským odporem zastaven, jest jeho úkol skončen. Iniciativně přejde do dočasné obrany, podá hlášení veliteli čety a tím okamžikem se vrací pod přímé velení velitele čety a začíná pracovati v rámci čety.

G. Organisaace cvičení.

Značkaři: Značkaře umístí a poučí četař Č. Provedeno do (hodiny H. (Příl. č. 1.) Celkový stav: Jeden četař a 5 vojnů. Ústroj: lehký polní.

Značkař	Umístěn	Značkuje	Provádí	Kdy, znamení	Po ukončení úkolu	Materiál
Vojín X	ve dvoře	velitele jezdecké hlídky	přečte hlášení veliteli družstva	Při příchodu velitele družstva do dvorce	připojí se k vedoucímu cvičení	příložené hlášení (Příl. č. 2)
Vojín Y	v aleji před dvorcem	vlastní jezdeckvo	vystřelí 6 ran tak, že odpovídá na střelbu ze strážního domku	mávnutí bílým praporkem dvakrát za dvorcem	zůstane na místě až do té doby, kdy družstvo vnikne do lesíka a pak se připojí k vedoucímu cvičení	puška, 6 nábojů
Vojín A	ve strážním domku	nepřátelskou vedetu	vystřelí 6 ran. Mezi každou ranou počítá pomalu do třiceti	dtto	zůstane na místě až do doby, kdy nepřítel zahájí palbu ze špičky lesíka. Pak se skrytí přemístí k mostu a střílí proti postupujícím spolu s vojiny B a C	puška, 30 nábojů
Vojín B a C	u železničního mostu	nepřátel. dopředu posunutý odpor	střílejí, když vidí, že vyráží z lesíka	podle viditelnosti družstva	vyčkávají na místě až do zteče	puška, 30 nábojů

Příloha č. 1 (umístění značkařů).

Příloha č. 2 (hlášení velitele jezdecké hlídky):

„Jsem velitel jezdecké hlídky (tři mužů). Když jsme před půl hodinou obsadili dvorec, vyslal jsem dva jízdné patrače, aby prozkoumali lesík před námi. Jakmile jízdní patrači překročili cestu, bylo na ně stříleno od strážního domku. Vrátili se tryskem, jeden voják a jeden kůň byl raněn; sesedli jsme, obsadil jsem stromoradi před domkem, ale dále jsem nemohl postoupiti. Zároveň bylo slyšeti silnější střelbu asi 800 m vpravo, nevím však určitě odkud. Silu nepřitele jsem nemohl zjistiti, ale samočinné zbraně pravděpodobně nemá.“

Vlastní jednotka.

Jedno úplné družstvo. Zařazení velitelé Vojín po 20 nábojích, lehký kulomet 50 nábojů. Ústroj lehký polní. Jeden voják v tlumoku 100 nábojů a 4 nábojové pásy. V hodinu H umístění 200 kroků jižně od dvorce. Skupina vedoucího: voják VI.... s bílým, červeným a žlutým praporkem.

Voják VII.... jako posel s přílohou č. 3.

Příloha č. 3 (rozkaz velitele čety):

„Naše jezdecké hlídky jsou zastaveny na výši cesty: Jedna z hlídek je ve stromoradi před dvorcem. Podle jejich zpráv stojíme před clonou slabých nepřátelských pěších hlídek, nemajících pravděpodobně samočinné zbraně.

Úkol družstva: Vejděte ve styk s jezdeckou hlídkou a pokračujte dále ve zjednávání dotyku. Směr: Dvorec, pravý okraj lesíku, železniční most. Na železničním náspu soustředíte družstvo tak, aby na můj rozkaz mohlo vyraziti k dalšímu postupu.“ Podepsán: velitel čety.

Smluvená znamení: Počátek cvičení: Písknutí a mávání bílým praporkem. 200 kroků na jih od dvorce.

Zastaviti: Písknutí a mávání červeným praporkem.

Pokračovati: Písknutí a mávání žlutým praporkem.

Konec cvičení: Několikeré písknutí a znamení pažemi — sraz.

H. Námět.

Družstvo je v prvním sledu čety, která provádí přibližování směrem k severu. Když bylo družstvo 800 kroků před dvorcem, bylo vpředu slyšeti slabou přestřelku. Velitel čety, který vede druhý sled, vešel v přímý styk s velitelem jezdecké čety a poslal družstvu písemný rozkaz, který byl veliteli družstva dodán 200 kroků před dvorcem.

I. Průběh cvičení.

1. případ.

Vedoucí postaví družstvo asi 200 kroků před dvorec a nařídí veliteli družstva: „Zaujměte přibližovací tvar, v jakém byste sem došli!“ (Opraví eventuálně zaujatý tvar vzhledem k tomu, že bylo slyšeti vpředu slabou přestřelku.)

Pak dá znamení paží poslu, který přiběhne a dodá rozkaz velitele čety (příloha č. 3, viz také doleji pozn. č. 5).

Potom ohlásí vedoucí začátek cvičení máváním praporku tak, aby ho značkaři viděli. (Zahájení palby vpředu.) (Viz též doleji.)

Rozkaz velitele družstva:

Za dvorec — po rojích — shromáždit! (Viz pozn. č. 2.)

Voják P.... a posel, za mnou! (Pozn. č. 3.)

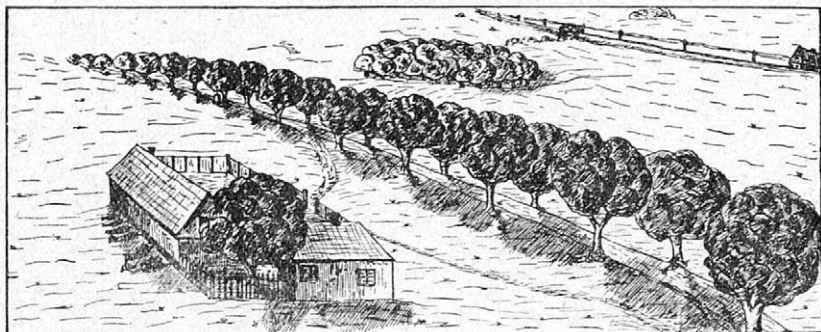
2. případ.

Velitel družstva dosáhl dvorce. Tam mu voják X.... přečte přílohu č. 2. (Možno též organisovati tak, že velitel družstva jest nucen jíti až na silnici.)

Velitel družstva:

„Budu pokračovati ve zjednávání dotyku a chci se nejprve dostat do lesíka. Zůstaňte na místě a podporujte nás tak dlouho, než sem dorazí náš druhý sled. Hlavně nikoho nepusťte do lesíka zprava až budem všichni v lesíku.“ (Pozn. č. 4.)

„Vy“ (obráť se k poslu) „zůstanete zde, pokud se nedostaneme do lesíka. Jakmile vnikneme do lesíka, půjdete k veliteli čety a budete mu hlásit, co jste pozoroval, nebo mu dodáte hlášení, které sem možná pošlu.“ (Pozn. č. 5.)

Rozkazy velitele družstva (po shromáždění a vysvětlení situace):

„Střelecký roj! Postupujte na cestu přímo před statkem, kde zaujmete palebné postavení s výstřelem na strážní domek a na lesík! Úkol: Podporovati přesun úderného roje do lesíka neutralisací strážního domku! Na pozdější znamení „ku předu“ přesunete se za námi do lesíka. Ku předu!“ (Pozn. č. 6.)

Rozkaz velitele střeleckého roje:

„Projdem domem! Odtud postupně vyrazíme po skupinách po 2 mužích. První jdu já s vámi (ukáže na jednoho z pomocníků), jako druhý jde nabíječ se střelcem a nakonec vy dva (ukáže na dva zbývající pomocníky). Postupujte krokem tak, abyste byli kryti kmeny a korunami stromů proti pozorování od strážního domku. Při konečné přískoku řiďte se podle mne a soustřeďte se s rozstupem 3 kroků, kolem samočenné zbraně. Za mnou!“ (Pozn. č. 8.)

3. případ.

Družstvo dosáhlo silnice.

Rozkaz velitele střeleckého roje:

„K palbě! — Strážní domek — 500!
Vojín V. — pozorujte velitele družstva!
Vojín Z. — pozorujte okraj lesíka!“

Rozkaz velitel družstva:

„Velitel úderného roje a dva muži — patrači. Směr — levá špička lesíka! Úkol: Prozkoumejte lesík! Přískoky ku předu!“

4. případ.

Velitel úderného roje dal znamení: „Lesík volný!“

Rozkaz velitele družstva:

„Přískoky za mnou!“

5. případ.

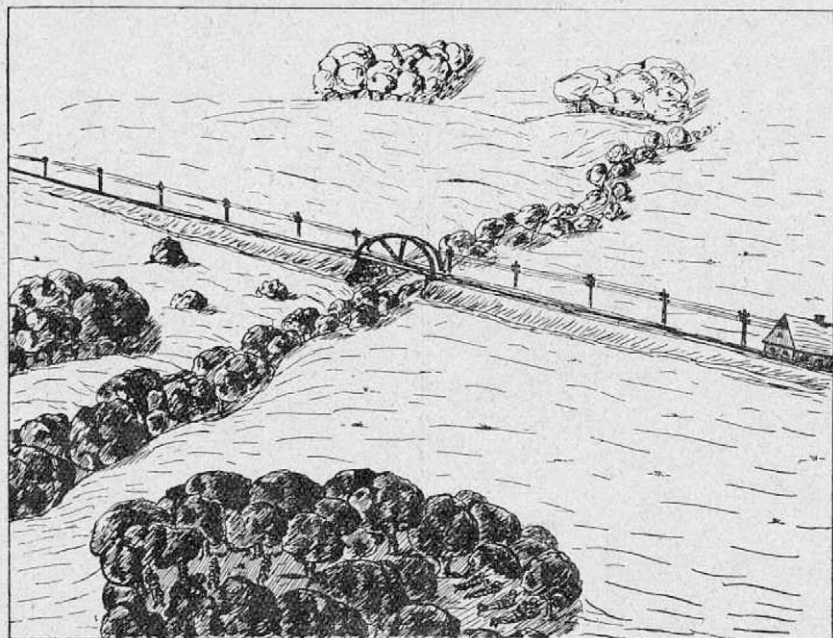
Úderný roj dosáhl lesíka.

Rozkaz velitele družstva:

„Velitel úderného roje s patrači — zajistěte nás ve směru k železničnímu mostu a k potoku!“ (Pozn. č. 9.)

„Ostatní! V rojnici (udá frontu pažemi) — rozstup 4 kroky — za mnou!“

(Přesune se do pravé špičky lesíka.) Po přesunu:
 „K palbě — cíl strážní domek — 300 — pálit!“
 Voják M. — dejte znamení střeleckému roji — kupředu!“

Nepřítel u strážního domku zmizel. Velitel družstva soustředí své družstvo, kromě velitele úderního roje a dvou mužů.

Rozkaz velitele družstva:

„Střelecký roj — pohotovost na železniční násep! Hlavní cíl — most!“

Voják M. a N. patračí! Směr — železniční násep mezi mostem a strážním domkem! Úkol: Zjistiti, zda násep není obsazen. Za náspem se zastaviti a dáti nám znamení! Kupředu!“

Jakmile patrači vyrazí z lesa, jsou napadeni palbou od mostu. Lehký kulomet zahájí palbu a velitel družstva stáhne patrače zpět. (Poznámka č. 10.)

6. případ.

Velitel družstva dosáhl velitele úderního roje. Soustředí pokud možno celý roj.

Rozkaz velitele družstva:

„Střelecký roj! Úderný roj pronikne vlevo! Neutralisujte most a veškeré cíle na náspu.“

Jedním mužem udržujte spojení s námi.

Úderný roj! Velitel úderního roje se dvěma muži: přeskočíte k potoku, budete postupovati až na výši levého okraje lesíka. Tam se zastavíte, zajistíte a pozorujete lesík vlevo až do mého příchodu. Kupředu!“ (Pozn. č. 11.)

„Ostatní! Po jednotlivci — za mnou.“

Rozkaz velitele družstva:

„Vojáci X. a Y. patrači. Vnikněte do lesíka vlevo a prozkoumejte jej!“

Jakmile patrači vnikli do lesíka:

„Velitel roje se dvěma muži! Pronikněte do lesíka za patrači, zajistěte lesík a zahajte palbu na most! Granátníci zůstanou zde!“

Když velitel úderního roje zahájil palbu, dá velitel družstva znamení spoje, aby střelecký roj šel kupředu. (Pozn. č. 12.)

Střelecký roj dosáhl velitele družstva:

Rozkaz velitele družstva:

„Střelecký roj! Přesun do lesíka vlevo! Paletné postavení — směr most! Granátníci! Postupujte kupředu až na dostřel. Zahajte palbu se střeleckým rojem!“

7. p ř í p a d.

Družstvo (kromě dvou granátníků) soustředěno v lesíku.

Velitel družstva:

„Střelecký roj! Podporujte útok úderného roje neutralisací mostu a náspu. Úderný roj se dvěma pomocníky — obchvat zleva — směr levé křoví! Po dosažení náspu — zteč na most! Kupředu!“ (Pozn. č. 13.)

8. p ř í p a d.

Nepřítel ustoupil. Velitel družstva postoupí se střeleckým rojem a granátníky až k mostu.

Velitel družstva:

„Střelecký roj! K palbě za ustupujícím nepřítelem! (Ukáže.) Soustředěná palba na druhý záhyb řeky. Dávkami — 3 pásy! Pálit!“

„Vojín X. pozorujte okraj pravého lesa!“

„Vojín Y. pozorujte okraj levého lesa!“

Ostatní hotovost za náspem!

Plnění nábojové pásy!“ (Pozn. č. 14.)

„Vojín P. — posel k veliteli čtyry s hlášením. Půjďte podél náspu až ke strážnímu domku. Tam najdete velitele čtyry.“

Velitel družstva podá veliteli čtyry hlášení a vyčká dalšího rozkazu, jak mu bylo nařízeno.

* * *

P o z n á m k y k p r o v á d ě n í.

Podobná cvičení musí býti vedena velice různě, aby vojsko dostávalo bojového ducha. Tato cvičení jsou nejlepší školou iniciativy a spolupráce v družstvu.

P o z n á m k a č. 1. Při cvičeních nutno cvičiti též sluch vzhledem ke střelbě, aby vojín rozeznával palbu vlastní od nepřátelské, vzdálenost střelby a směr, odkud se střílí. Tím se naučí poznávati situaci podle střelby.

P o z n á m k a č. 2. Soustředění družstva za určitý kryt je v blízkosti nepřítele nebezpečné, na což upozorňuje čl. 616 Cvičeb. řádu. V našem případě však nepřítel jest dostatečně vzdálen a je maskován korunami stromů. Proto soustředění možno provésti bez nebezpečí.

P o z n á m k a č. 3. Velitel družstva se musí především informovati o situaci a teprve pak může vydati rozkazy.

P o z n á m k a č. 4. Přímý styk mezi veliteli, na který Cvičební i Polní řád kladou veliký důraz, nutno nacvičovati často, aby velitelé znali, jak mají styk zjednat, jak se vzájemně informovati a zajistiti spolupráci. Velitel družstva může získati od velitele jezdecké hlídky podrobnosti o situaci, kterých mu velitel čtyry v rozkaze nemohl dáti.

P o z n á m k a č. 5. Při cvičení nutno velitele družstva zvykati na písemné rozkazy, aby je správně dovedl čísti a rozbírat, poněvadž je velký rozdíl mezi rozkazem ústním a písemným. Mimo to musí umět velitel družstva zacházeti s poslem. V podobných případech se posel ihned zpět neodesílá, poněvadž velitel čtyry posla sledoval zrakem a ví tudíž dobře, že zpráva byla dodána. Dá se mu vhodný úkol tak, že později při návratu může veliteli čtyry podati samostatně zprávy, eventuálně odevzdati hlášení velitele družstva. (Šetření mužstvem.)

P o z n á m k a č. 6. Velitel družstva v samostatné úloze dává rozkazy ve formě úkolů, poněvadž nemá možnost neustále veletí přímo

sledu palby i sledu pohybu. Přímou velí družstvu jen tehdy, když pracuje v rámci čtyř s celým družstvem.

P o z n á m k a č. 7. Velitel družstva strhuje družstvo kupředu. (Cvič. řád čl. 609.) Předchází příkladem, což má veliký morální vliv, obzvláště při zahajování boje, poněvadž tím získá důvěru mužstva.

P o z n á m k a č. 8. Velitel střeleckého roje neurčí schematického tvaru, poněvadž nemůže vědět, zda by odpovídal terénu. Avšak chce mít po přískoku roj shromážděn a proto to určuje již napřed.

P o z n á m k a č. 9. Družstvo v samostatné úloze musí se samostatně zajišťovati.

P o z n á m k a č. 10. Patrači vykonali svůj samostatný úkol, t. j. vyprovokovali nepřátelskou palbu. V té chvíli se stanou opět bojovníky družstva jakožto celku a proto i jejich velitel družstva nenechá zbytečně ležeti na volném terénu, nýbrž jich užije k manévru.

P o z n á m k a č. 11. V nepřehledném terénu nepustí velitel družstva patrače příliš daleko, aby nebyli náhle napadeni. Soustředí své síly podle možnosti terénu.

P o z n á m k a č. 12. Velitel družstva musí znovu družstvo soustřediti a vytvořit si pevnou základnu pro nový manévru. Jinak by byl boj družstva roztráštěn.

P o z n á m k a č. 13. Velitel družstva neútočí přímo na odpor, nýbrž se snaží jej obcházeti tam, kde terén nejlépe vyhovuje. Překročí-li úderníci násep (tam, kde je nízký), nemůže se nepřítel udržeti.

P o z n á m k a č. 14. Během každého boje nutno cvičiti zásobování střelivem. Přestávek v boji se použije k plnění nábojových pásů.

(Budoucně dále.)

Četař Václav Slavík,
škola pro výchovu rotmistrů pěšího vojska
z povolání v Košicích:

Příklad přepadení nepřátelské polní stráže na stabilisované frontě.*)

Osnova cvičení:

- A. Úkol.
- B. Zásady pro přípravu a provedení podobné operace.
- C. Terén.
- D. Značkování.
- E. Provedení cvičení:
 - a) námět,
 - b) provedení námětu.
- F. Rozprava.

Rozbor cvičení.

A. Předpokládaný úkol:

Provésti přepadení nepřátelské dopředu posunuté polní stráže a získati zajatce.

*) Uveřejňující tuto ukázkou práce frekventanta školy pro výchovu rotmistrů pěšího vojska z povolání v Košicích, činíme to především proto, abychom naši vojenskou veřejnost upozornili na toto zajímavé odvětví vojenské výchovy. Po mnohých příkladech operací nejmenších pěších jednotek v boji pohybném, které jsme přinesli v posledních číslech „Cv. L.“, je tato práce zároveň ukázkou operace malé pěší jednotky v boji dočasně stabilisovaném.

B. Zásady pro přípravu a provedení podobné operace.

1. Důkladná organizace skupiny mající provésti přepadení (její síla, výběr odvážného, chladnokrevného mužstva, vojínů hlásících se z vlastní iniciativy).

2. Podrobná příprava:

studium terénu velitelem skupiny,
vysílání hlídek,
studium leteckých fotografií,
studium terénu velitelem skupiny s podřízenými veliteli (družstev, rojů),

seznámení každého jednotlivce s jeho úlohou,

zjištění přesného umístění a síly nepřátelské polní stráže:

a) vysílání přezvědných hlídek (v hlídce vždy velitelé i jednotliví vojíni skupiny),

b) pozorování,

event. úprava směru přepadu v terénu, kde není možno udržeti dobře směr (směrová vodítka, kameny, březová kůra nesmějí býti viděny se strany nepřítelě).

3. Podpora a doprovod jiných zbraní;

palba těžkých kulometů, minometů, dělostřelectva.

4. Způsob provedení přepadení:

rychle, znenadání, v tichosti;

a) zajištění celkového provedení: doprovodnými zbraněmi, vlastními záštitami,

b) čas k provedení a doba, kdy bude možno operaci provésti a jak dlouho potrvá,

c) proniknutí nepřátelskými překážkami; zřízení průchodů přestřihováním neb náloží,

d) činnost jednotlivých skupin při vniknutí do pol. stráže:

zameziti nepříteli ústup, činnost úderníků, granátníků a střeleckých rojů,

e) návrat, cesta ústupu, zajištění, chování se při event. neúspěchu, hesla,

f) odsun zajatců a raněných,

g) výstroj a výzbroj skupiny.

C. Terén: viz náčrt.

D. Značkování: nepřátelské a vlastní překážky: kolíky a na nich šňůra provázaná bílými papírky.

Nepřátelská polní stráž: dva až čtyři muži, označení nepřátelskými odznaky a dva muži pro znázornění nepřátelské dělostřelecké palby při návratu skupiny po provedení přepadení.

Poklopná palba našeho dělostřelectva bude znázorněna, jakmile skupina vystřelí červenou raketu, šrapnelovými raketami (střelí značkáři). Platí současně jako znamení pro naši polní stráž o návratu skupiny.

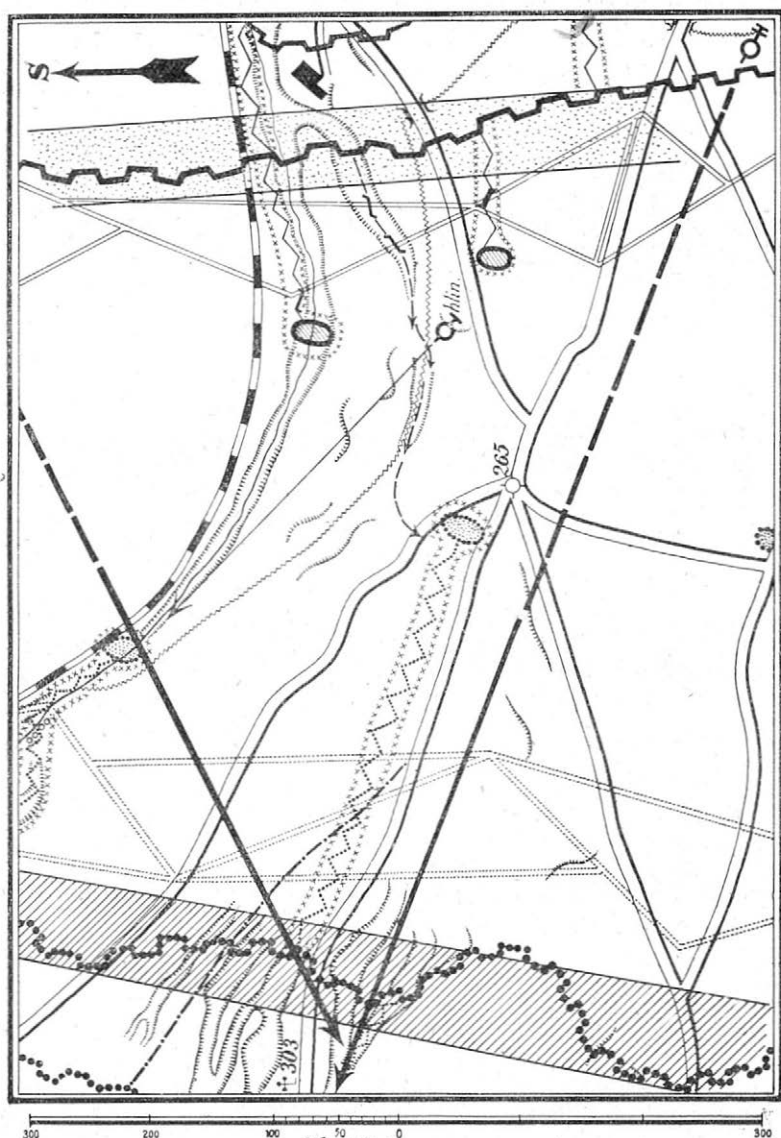
Podpurná palba těžkých kulometů: umístěnými kulomety (viz náčrt).

Nepřátelská dělostřelecká palba na naše zákopy (při návratu skupiny): — 2 muži střelí podél vlastních zákopů (proti sobě) šrapnelové rakety po dobu pěti minut.

E. Provedení cvičení:

a) Námet:

Situace nepřátelská: Nepřítel zakopán a opevněn na hřebetu na jih a sever od koty 303. Linie stráží je na svahu východ-

Bysvětlivky:

- vlastní zákopy.
 hlavní } pásma překážek.
 vedlejší }
 polní stráž.
 průchody v překážkách.
 směr postupu přepadové skupiny.
 umístění zástřelů a směr palby.
 podpůrná palba těž. kulometů

- nepřát. zákopy
 hlavní } pásma překážek.
 vedlejší }
 polní stráž
 dělostř. palba.
 přehrada vlastní dělostřelectva.

ním (proti nám), linie odporu pod vrcholem hřbetu a linie záloh pod lesíkem za Zeininger mjr. (viz náčrt).

Polní stráž v noci: jedna na křižovatce kóta 265, asi 700 kroků nalevo od ní, druhá a třetí vpravo v rokli u vodního stavidla (viz náčrt).

Situace vlastní: Naše posice: Rozalia (hřbitov), Kalvarie 253 — radiostanice a dále pokračování v tomto směru. Naše opěrné stanoviště u rokly pod Kalvarií, radiostanice a cesta vedoucí od kóty 265 ke kotě 253 (viz spec. mapu Košic).

Velitel praporu nařídil naší rotě přepadnouti silnější nepřátelskou polní stráž na křižovatce kóta 265 a získati zajatce.

Velitel roty svěřil tento úkol 1. četě (naší), která se již delší dobu připravuje a vysílá hlídky.

b) Provedení námětu.

aa) Předběžný rozkaz velitele čety v předvečer operace:

1. Síla výpadné skupiny: družstvo zesílené úderným rojem.

2. Cesta, směr: rokli, našimi překážkami, kde je průchod, až ke strouze. Pak až na konec úvozu po obou stranách strouhy (odbočení z úvozu, označení kamenem), odtud vlevo, přímo nahoru asi 150—170 kroků na křižovatku kóta 265. Zpáteční cesta tatáž. Při neúspěchu a rozprášení nesmí nikdo vlevo překročit cestu, vpravo pak strouhu.

3. Až kam proniknouti, trvání úlohy, čas; vnikne se až do zákopu polní stráž (dále ne). Vyráží se v 1 h., doba celého úkolu smí potrvati za poměrů nejpriznivějších nanejvýše až do 2 h. 30 min. (červená raketa), kdy poslední muž musí opustiti zákop nepřátelské P. S.

4. Smluvená znamení, hesla; jedno dlouhé zasyčení — stát — dvě krátká — vpřed! Výbuchy ručních granátů — námi hozených — znamení pro těžké kulomety — zahájení přehradné palby. Červená raketa — znamení pro návrat a zahájení dělostřelecké palby. Heslo: bodák — Bardyjev.

5. Zajištění: úderný roj prvního družstva jako čelní a boční pa-tráči po obou stranách strouhy. Střelecký roj přímá obsluha, zůstane v hliništi (viz náčrt) jako záštita a chrání nás jak při postupu, tak i při návratu (ústupu). První a druhý pomocník zůstanou u nepřátelských překážek, upraví dokonale narychlo zřízený průchod pro vniknutí do zákopu polní stráž a převezmou pak pod velením velitele úderného boje zajatce neb raněné. Třetí pomocník zůstane u průchodu ve vlastních překážkách a znamením nás přivede při návratu k němu.

6. Prováděcí podrobnosti.

1. úderník a 1. granátník dostanou se vlevo od nepřátelské P. S. na dálku vrhu granátem a na znamení zničí vedetu, která jest u cesty (granáty). Totéž druhý úderník a druhý granátník vpravo; jejich hlavní úlohou bude, jakmile vnikl úderný roj 2. družstva do zákopu, uzavřítí spojovací zákop dostatečným počtem vržených granátů a tím za všech okolností znemožniti nepřátelský ústup. Velitel úderného roje a 3. úderník přiblíží se co možná nejbliže k překážkám při výbuchu granátů, přestříhnouti dráty a zřídi průchod. Úderný roj 2. družstva bude připraven co nejbliže velitele úderného roje 1. družstva (překážek) a jakmile dá velitel úderného roje 1. družstva znamení, vrhnou se do zákopů nepřátelské P. S., pomocníci zůstanou u průchodu s velitelem a 3. úderníkem 1. družstva. Zdoko-

nalí mezitím průchod a odvedou zajatce, postarají se též o naše raněné.

7. Výstroj: Úderníci a granátníci 1. družstva po 8 kusech granátů, úd. roj. 2. družstva po 6 kusech granátů, obojí bodák a pistolí bez pušky mimo velitele úderného roje, 3. úderníka 1. a 2. pomocníka 1. družstva s puškou, nůžky na drát a 30 nábojů.

Samočinná zbraň (200 nábojů), osvětlovací pistole a 3 červené rakety.

8. Návrat neb nucený ústup: Bude zahájen, jakmile bude vyčištěna P. S. a získání zajatců; nepodaří-li se přepadení, vrať se útočníci k průchodu, chráníce ústup ručními granáty. Návrat se děje v témž pořádku a touž cestou jako postup.

bb) Podrobné provedení v hodinu útoku:

Povely velitele skupiny před odchodem:

Úderný roj 1. družstva jako čelní patrači. Za nimi na dohled úd. roj 2. družstva s 1. a 2. pom. střel. roje. Za nimi na dohled střel. roj, který zanechá 3. pom. u průchodu vlastních překážek. Střelecký roj zůstane po dosažení proudu strouhy v hliništi a zaujme palebné postavení proti P. S. vpravo v rokli u vodní přehrady (viz náčrt).

„Vpřed.“

Vojíní: Velitel skupiny dá velitelům družstev a rojů i jednotlivým vojínům, majícím zvláštní úlohy, opakovati námět a jejich příslušné úkoly.

Vše postupuje podle daných rozkazů co nejtíšeji a opatrně průchodem v našich překážkách až ke strouze, kde se samočinná zbraň umístí vlevo v hliništi; ostatní postupují až ke konci strouhy.

Následuje dlouhé tiché zasyknutí (stát), které se opakuje u všech. Velitel ukazuje další směr.

Dvě krátká zasyknutí. (Vpřed!).

Každý z vojinů zaujme nový směr (nalevo) na křižovatku koty 265 (podle označení kameny).

Patrači se plíží co nejopatrněji k nepříteli. P. S.

Dlouhé zasyknutí patračů (stát).

Dostali se na dálku vrhu granátem k vedetě.

1. úd. a 1. gr. jako i 2. úd. a 2. gr. připravují si granáty.

Vel. úd. r. a 3. úd. jsou s nůžkami na drát pohotově.

Dvě zasyknutí: (Vpřed! Granáty.) Též znamená pro těžké kulomety k zahájení přehradné palby (výbuchy granátů).

Úderníci a granátníci vlevo a vpravo vrhají granáty, vel. úd. roje a 3. úderník postoupí hbitě k překážkám a zřizují průchod.

Vel. úd. roje dává znamení úd. roji 2. družstva, který vnikne rychle do zákopu polní stráže a čistí jej.

1. a 2. pomoc. zůstali u průchodu a jsou v pohotovosti. 1. úd. a 1. gr. (vlevo) přestali házet granáty a vrhli se na vedetu. 2. úd. a 2. gr. uzavírají stále granáty spojovací zákop.

Úderný roj se vrací s 2 zajatci, odevzdá je vel. úd. roje a ustupuje rychle ke strouze. Za nimi úd. roj 2. dr., 1. úd. a 1. gr. 1. družstva zleva 2. úd. a 2. gr. zprava.

Jakmile došel poslední muž (2. úd. a 2. gr.) do úvozu, dá velitel skupiny vystřeliti červenou raketu. Naše dělostřelectvo zahájilo palbu na nepř. zákopy a nepř. děla na naše zákopy.

Na toto znamení značkaři střílejí jak v nepř. zákopech, tak v našich šrap. rakety.

Povel velitele skupiny:

„Stát!“ (vyčkat ukončení nepř. děl. palby).

Vše se kryje ve struze a čeká ukončení nepřátelské dělostřelecké palby.

Vpřed! (Značkáři skončili znázorňování dělostřelecké palby, po uplynutí 5 minut).

Ustupuje se týměž pořádkem jako při postupu. Na výši hliniště zůstávají patrači rozloženi v tvaru, v jakém byli, a vyčkávají, až střelecký roj se připojí.

U vlastních překážek prochází napřed velitel úderného roje se zajatci a mužstvem. Pak střelecký a úderný roj. Patrači jsou rozloženi jako záštita na obou stranách rokle a procházejí jako poslední s 3. pomocníkem, který byl u průchodu, a současně zahradí průchod drátěnými rozsocháči.

Po návratu podá se veliteli roty hlášení, předvedou se zajatci k výsledku a podají se podrobné zprávy o zdařeném podniku.

9. Rozprava: Osnova rozpravy: Pochopili velitelé a mužstvo úkol, vyhovovala dobře síla oddílu a sestava, byly postup a provedení správné, byl nepřítel skutečně překvapen?

Mužstvo se poučí ještě jednou o důležitosti přesné spolupráce celku, o rychlém neotálejícím iniciativním jednání každého jednotlivce a o tom, jaké následky by mohlo mít nerozhodné a nepřesné jednání.

Vytknouti chyby, kterých se jednotlivci dopustili.

Kapitán Josef Sovadina:

Příklad užití tankové jednotky v útoku na opevněnou posici.*)

Počáteční situace.

I/1. tankový prapor s materiálem podle válečných počtů (početní stavy jsou uvedeny v tabulce uveřejněné ve „Vojenských Rozhledech“, roč. II., čís. 1.), tábořící ve vesnici „A“, vzdálené asi 300 km za frontou, dostal dne 1. V. 1926 v 15. hod. rozkaz k nakládání. Podle rozkazu velitele I/1. tankového praporu vydá velitel 1. tankové roty tento rozkaz (viz náčrt 1.):

1. tankový pluk.

1. rota.

V „A“, dne 1. V. 1926 v 16 hod.

Rozkaz čís. 1.

I. Rozkaz k přesunu 1. roty tanků.

1. 1. tanková rota bude dne 2. V. 1926 převezena drahou normálním vlakem.

a) Nakládací stanice v „B“.

b) Doba nakládání roty 4 hodiny, počátek nakládání v 6 hod.

2. Přesun roty na nádraží bude proveden ve dvou proudech.

a) Tanková kolona:

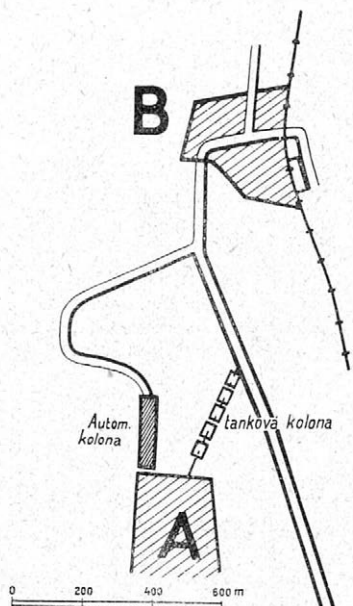
1. Velitel kolony nper. X.

2. Nástup kolony na polní cestě z „A“ do „B“; čelo proudu u rozcestí 600 m na jih od vesnice „B“.

3. Složení proudu: 1., 2., 3., zásobovací četa, radiotank; vzdálenost mezi četami 20 m.

*) Viz článek téhož autora v min. čísle V. R. Pozn. redakce.

4. Mužstvo nezařaděné za svými četami.
5. Osa pochodu: polní cesta z „A“ do „B“, pak podél západního okraje silnice jdoucí od jihu do „B“.
6. Odchod s nástupiště v 5 hod.
7. Shromáždění tanků na nádraží před nakládáním viz náčrt (suponován).

b) Automobilová kolona:

1. Velitel kolony — četař, materiální poddůstojník.
2. Nástup kolony na udržované cestě z „A“ do „B“; čelo kolony 200 m na sever od „A“.
3. Osa pochodu: udržovaná cesta, pak silnice do „B“.
4. Složení proudu: 7 vozů.
5. Odjezd kolony v 5. hod. z nástupiště.
6. Shromaždiště na nádraží; viz náčrt (suponován).
7. Pořadí vozů: osobní vůz, vůz s nákl. nářadím, zavazadlový vůz, zavazadlový pro prapor, radiovůz, sanitní (pro prapor), vůz na pohonné hmoty (cisterna).

II. Rozkaz k nakládání roty:

1. Situace: Rota na nádraží v „B“; viz náčrt (suponován).
2. Složení vlaku: 1 vůz BC, 1 vůz C, 27 vozů Jke, 6 vozů G, 2 vozy Z.
3. Materiál k nakládání:
 - a) rotní,
 - b) praporeční,
 (koná-li se přesun roty vlakem na vzdálenost as do 100 km, dělí se rotní materiál na materiál převážený vlakem a na materiál převážený automobily po ose).
4. Nakládací důstojník: poručík Y.
5. Složení pracovních oddílů:
 - a) Oddíl k přípravě rampy: 1 podd. a 12 mužů dodá 1. četa.

- b) Spodní vagonový oddíl: 1 podd. a 6 mužů dodá 2 četa. (Úkol oddílů: zameziti posunování nakládaného vagonu.)
- c) Svrchní vagonový oddíl: 1 četař, 1 desátník a 14 mužů, dodá 3. a zásobovací četa. (Úkolem oddílů jest upravití vrchní část vagonu k nakládání tanků nebo aut.)
6. Zásobování:
 - A) potravinami,
 - B) pohonnými hmotami,
 - C) střelivem,
 bylo již provedeno ve vesnici „A“. (Je-li rota převážena z jednoho úseku do druhého, je třeba určití jednotlivá střediska zásobování a dobu odběru.)
7. Materiál a pořadí nakládání:

22 tanků, materiál naložený na automobilech, 7 automobilů; pořadí nakládání: 1., 2., 3., zásobovací četa, automobily samostatně.
8. Pohyb jednotek: cesta pro tanky a pro automobily podle náčrtu.
9. Ochrana proti letadlům: Velitel: velitel 2. čety a 2 kulomety, jak při nakládání, tak i prvý den transportu. Ostatní dny se střídá obsluha v pořadí čet.
10. Obvaziště: Nádražní čekárna.

Podpis: Velitel roty.

*

1. tankový pluk.
1. rota.

Na nádraží „E“, 3. V. 1926 o 6 hod.

Rozkaz čís. 2.

I. Rozkaz k vykládání roty tanků.

1. Rota bude vyložena dne 3. V. 1926 od 7. hod. na nádraží „E“. Ne přátelská linie probíhá as 12 km na východ odtud.
2. Vykládací důstojník npor. Z.
3. Postup při vykládání: Vozy s mužstvem, velitelský vůz a nákladní vozy záložní pro tanky na koleji čís. 1.
Vozy roty na koleji číslo 2. Vykládání na otáčivé platformě.
Tanky na koleji čís. 3; čelní rampa bude upravena na konci koleje.
4. Složení pracovních oddílů jako při nakládání.

II. Seřadění materiálu po vyložení.

1. Vozová kolona: Vyložené nákladní automobily odjedou ve skupinách po třech pod velením četaře mat. poddůstojníka do „F“. Cesta: Nádraží „E“, vesnice „F“. Sraz u kostela v „F“. Velitel postaví na cestě 4 muže co spojky. S ním odjedou ubytovatelé: 1 zás. podd. a 1 des. písař a 1 muž pro každou četu. Připraví ubytování roty v „F“.
2. Tanková kolona: Vyložené tanky se shromáždí na nádražním nádvoří v „E“ skrytě pod stromy, a odjedou po skončeném vykládání pod velením velitele 1. čety do „F“. Ochranu proti letadlům během vykládání opatří velitel 3. čety. Osa pochodu: jako pro nákladní automobily, vzdálenosti mezi četami 50 m. Mužstvo za svými četami.

III. Táboření roty. (Shromáždovací středisko.)

1. Umístění tanků, vozů a mužstva podle skizy, kterou zanechám u velitele ubytovacího mužstva v „F“.
2. S. V. roty — škola.
3. Rotní dílny v parku fungují od 19 hod. dne 3. V. 1926.
4. Lékařská prohlídka ve škole od 8. hod.
5. Strážní službu dodá 1. četa; 1 četař, 1 desátník a 9 mužů ve škole.
6. Opatření pro poplach: každá četa vyšle spojku ke S. V. roty. Všeobecný poplach na signál trubkou, poplach roty bude ohlášen spojkami.
7. Pitná voda v zámku, užitková v parku.
8. Zásobování potravinami a pohonnými hmotami na nádraží v „G“.
9. Ochrana proti letadlům: Maskování tanků větvemi. Vozy pod kůlnami, 1 pozorovatel pro rotu, od 2. čety. Poplach podle smlouveného znamení. Velitel 2. čety postaví 1 kul. četou na obranu proti letadlům.

Podpis: Velitel roty.

*

1. tankový pluk.

1. rota.

V „F“, dne 4. V. 1926 v 18 hod.

Rozkaz čís. 3.

Rozkaz k přesunu roty.

1. Situace: Zprávy o nepříteli — beze změny.
2. Úkol roty: přesunouti se v noci ze 4. na 5. V. 1926 z „F“ do vesnice H“, do zámeckého parku. (Vyčkávací stanoviště roty.)
3. Provedení:

A) Rota se přesune ve dvou proudech:

I. Automobilová kolona.

II. Tanková kolona.

Nástup roty před odjezdem na silnici z „F“ do „I“, čelem k jihu v pořadí I. a II. Čelo proudu 400 m na jih od kostela v „F“. Vzdálenosti noční (40 m mezi automobily, 20 m mezi tanky, 50 m mezi četami tanků) budou zaujaty během pochodu. Odjezd celé roty ve 22 hod.

I. Automobilová kolona:

1. Velitel kolony: četař mat. poddůstojník.
2. Osa pochodu: z „F“ podle naznačené skizy (je supponována).
3. Zastávka 20 min. ve 22.20 hod.
4. Spojky po ose pochodu (od každé čety 2 muži) odjedou s velitelem roty. Shromáždí se po projetí posledního vozu zásobovací čety.
5. Vjezd do vyčkávacího stanoviště bude označen spojkou velitele roty.
6. Rychlost pochodu: 7 km za hodinu.

II. Tanková kolona:

1. Velitel kolony: velitel 2. čety.
2. Osa pochodu: podle skizy (supponována) a obhlídky terénu, provedené velitelem 2. čety ve dne.
3. Pořadí: 1., 2., 3., zásob. oddíl.
4. Zastávky: První 20 min. po vyrazení, další 10 min. označeny ve skizze.

5. Spojky: od každé čety 2 muži, rozestavení za soumraku velitelem
2. čety na základě obhlídky provedené ve dne. Shromáždění spojek za posledním tankem.

B) Umístění roty ve vyčkávacím stanovišti:

1. Umístění materiálu a mužstva viz skizzu (suponována).
2. S. V. roty: zámek.
3. Ochranu proti letadlům provede 1. četa 2 kulometry, pozorovatel na věži zámku. Materiál ukryt a maskován pod stromy v parku. Zákaz rozdělovati oheň a procházeti se v místech, která mohou býti pozorována letci. Každá četa si upraví kryt proti bombardování.
4. Spojení: Telefonisté vybudují telefonní linku k S. V. I/28. polního praporu v „H“.
5. Zásobování:
Potravinami v „I“.
Pohonnými hmotami v „H“.

*

1. tankový pluk.

1. rota.

V „H“, dne 5. V. 1926 v 10 hod.

Rozkaz čís. 4.

1. Zprávy o nepříteli: Nezměněno, doplněno posledními zprávami zajatců, zprávami letců a obhlídkou terénu.
2. Úkol roty: Rota bude přidělena k podpoře útoku pěšímu pluku čís. 28 v pásmu a na cíle označené v náčrtu čís. 2.
3. Sestava roty při vyražení a útoku:
 1. četa podporuje I./28. (jižní) prapor,
 2. četa podporuje II./28. (severní) prapor,
 3. četa záloha velitele pluku za pravým křídlem.
4. Východisko útoku: Východní okraj vesnice „K“.
5. Velitelé 1., 2. a 3. čety provedou během odpoledne prohlídku terénu a stanoví východiska útoku pro své čety.
6. Hlášení o provedené obhlídce s náčrtu předloží do 18. hodiny na S. V. roty.

Podpis: Velitel roty.

*

1. tanková rota.

1. četa.

V „K“, dne 5. V. 1926 v 16 hod.

Hlášení o obhlídce terénu.

1. Úkol čety: Přesunouti se během noci z „H“ do „K“ (poslední úkryt.
 - a) Osa pochodu čety (viz náčrt čís. 2.), bude vytýčena spojkami a značkami od 17. hodin, pod velením velitele první půlčety.
 - b) Úprava cesty a překážek: Pod velením jednoho poddůstojníka čety s 10 muži, vyžádanými od pěchoty, bude provedena na místech označených v náčrtu. Začátek úpravy v 17 hodin.
 - c) Odjezd čety pod velením velitele čety v 21 hodin.
2. Přesun 1. čety z posledního krytu do východiska:
 - a) Cesta, viz náčrt.
 - b) Úprava cesty jako ad 1 b).
 - c) Odjezd čety v hodinu, H-3.

Velitel čety.

*

1. tankový pluk.
1. rota.

V „K“, dne 5. V. 1926, o 16. hod.

Rozkaz čís. 5.

Rozkaz k útoku na den 6. V. 1926.

1. Zprávy o nepříteli — beze změny.
2. Úkol rot: podporovati útok pěšího pluku 28. k zdoání 1. a 2. nepřátelské posice. Při útoku na 3. posici následují tankové čety pěší prapory, jimž jsou přiděleny, hotovy je podporovati, jakmile je o to velitelé praporů požádají.
3. Sestava rot:
 - a) v okamžik vyrazení (náčrt čís. 2.),
 - b) během útoku: vyrazení čet si stanoví příslušní velitelé se zřetím k terénu a východisku útoku. Hodina H = 6 hod.

4 F á z e ú t o k ů:

I. fáze: I. četa podporuje útok I./28. pol. prap., osa útoku zámek X, severní okraj vesnice „M“.

II. četa podporuje útok II./28. prap., osa útoku pravé křídlo podél silnice, vedoucí z „K“ do „M“, směr křižovatka polních cest 500 kroků na severovýchod od zámku „X“ — křižovatka polních cest (osamělý dvůr) 400 kroků na severovýchod od „M“.

III. četa a četa zásobovací postupují postupnými posuny úkryt od úkrytu podél severního kraje lesa k zámku „X“ a vesnici „M“.

Jednotlivé směry jsou zakresleny v přiložené skizze a budou naznačeny velitelem čety v terénu. Po zdoání první posice předjedou I. a II. četa pěchotu až k pomocnému cíli v úžlabině, táhnoucí se asi 250 kroků na východ podél polní cesty vedoucí ze zámku „X“ do vesnice „N“ a vyčistí příslušný terén.

Jakmile pěchota obsadí první cíl, shromáždí se I. četa ve výběžku lesíka podél silnice vedoucí z vesnice „K“ do „M“. II. četa zůstane skryta v úžlabině. Obě čety jsou v hotovosti s úkoly:

- a) zlomit eventuelní nepřátelský protiútok z lesa ve směru jihovýchodním;
- b) pokračovati v hodinu „H plus 1 h 45“ v útoku na druhou posici.

II. fáze: I. četa: Cíl severní okraj vesnice „M“. Útok na tuto vesnici se provede obklíčením ze severu.

II. četa: Cíl na sever o dvesnice „M“.

III. fáze: I. a II. četa následují I. a II./28. prapor v pohotovosti podporovati tyto prapory podle rozkazu jejich velitelů.

III. četa a zásobovací četa postupují úkryt od úkrytu.

III. četa: I. posun hájovna 1 km na jihovýchod „K“. V okamžiku kdy pěchota dosáhne prvního cíle.

II. posun: zámecký park „X“. Jakmile dosáhne pěchota druhého cíle.

III. posun: západní okraj vesnice „M“. Po vyrazení pěchoty na třetí cíl.

Zásobovací četa: I. posun: cíp lesa 400 m na jih od vesnice „K“. Po zdoání prvního cíle pěchotou.

II. posun: zámek „X“, západní okraj parku po zdoání druhého cíle pěchotou.

III. posun: severní okraj vesnice „M“ po vyražení pěchoty na třetí cíl.

5. S. V. velitele roty:

I. fáze: východní okraj vesnice „K“ na silnici z „K“ do „M“.

II. fáze: zámek „X“, východní okraj parku.

III. fáze: severní okraj vesnice „M“.

6. Zásobování: Vodou na druhém cíli provede pro každou četou jeden tank zásobovací čety. Zásobování střelivem a pohonnými hmotami až na žádost velitelů čet.

7. Spojení: každá četa vyšle po dvou spojkách na „SV“ roty a po jedné spojce k velitelství I., II. a III./28. praporu. Spojovací osa pro tankovou rotu: silnice z „K“ do „M“.

Podpis: Velitel roty.

*

I. tanková rota.

V „K“, dne 5.V. 1926 o 18. hod.

1. četa:

Rozkaz k útoku pro první četu.

I. Situace: První nepřátelské obranné pásmo probíhá podél polní cesty z vesnice „N“ k zámku „X“ a podél západního okraje vesnice „R“. Podle fotografie letce a podle hlášení pozorovatelů pěchoty jest organisováno takto:

a) dvě hnízda odporu zběžně opevněná a to: jedno hnízdo v okolí skupiny stodol podél silnice z „K“ do „M“ a druhé u hájovny v lesíku 1 km na východ od vesnice „K“.

b) Slabě vybudovaná hnízda asi 300 m severozáp. zámku „X“.

c) Pevně vybudované opěrné stanoviště zámek „X“.

Druhé nepřátelské obranné pásmo probíhá lomy a podél západního okraje vesnice „M“, pak podél cesty vedoucí do vesnice „O“ a západního okraje této vesnice. Toto pásmo, zvláště okolí vesnice „M“, jest vybudováno zvláště pevně.

II. Úkol I. čety:

a) Podporovati I./28. prap. k útoku na první a druhé pásmo. Po zdolání druhého pásma následovati tento prapor v hotovosti na další rozkazy velitele tohoto praporu k eventuální podpoře útoku na třetí cíl.

b) Úsek útoku čety. Severní hranice silnice vedoucí z „K“ do „M“ — severní okraj vesnice „M“. Jižní hranice: severní okraj lesa.

III. Provedení útoku:

a) Vyražení: Četa vyrazí v 6 hod. 2 min. v palebném šiku na znamení velitele čety. Směr útoku severní okraj zámeckého parku „X“. Vyražení třetí rychlostí tak, aby četa dohonila pokud možno dělostřeleckou clonu.

b) Pochod na cíl: Četa následuje postupnou dělostřeleckou clonu na vzdálenost 100 m.

c) Útok: I. poločeta útočí obchvatným manévrem ze severu na hnízdo odporu v hájovně.

II. poločeta útočí přímo na hnízdo odporu v skupině stodol. Po zdolání těchto hnízd útočí celá četa na zámek „X“, který obklíčí ze severu.

d) Seřadění po boji: Po zdolání první posice jede celá četa dál před přechotou až k pomocnému cíli k úžlabině asi 300 m na východ od cesty z „X“ do „N“, vyčistí příslušný terén a

shromáždí se po obsazení prvního cíle pěchotou ve výběžku lesíka, připravena

- a) zlomit event. nepřátelský protiútok z jihovýchodního směru;
- b) pokračovati v útoku s I./28. praporem na druhou posici v „H“ plus 1. hod. 45 min.
- e) Zástupce velitele čety — velitel I. poločety.
- f) Osa zásobování: Podél severního okraje lesa.

Podpis: Velitel čety.

*

P o z n á m k a: Rozkazy pro útok velitele tankové roty a tankové čety rázu technického jsou pracovány na základě rozkazu příslušných vyšších velitelů této zbraně, a na základě rozkazů velitelů pěších jednotek, které mají tanky v útoku podporovati.

Velitel pěší jednotky, jemuž jsou tanky dány k dispozici, naznačí ve svém rozkaze tankům úkol, a to na základě myšlenky manévru, kterou vyjadřuje útočnou sestavou jednotek ve svém rozkaze a pak podle schůdnosti terénu pro tanky.

Jest tudíž velitel pěší části (pluku, praporu) taktickým velitelem tankové části (roty, čety), kdežto velitelé tankových čet jsou jejich technickými veliteli. Je samozřejmé, že rozkazy pro útok, týkající se užití tanků, pracuje velitel pěší jednotky v dohodě s příslušným velitelem tankové jednotky, který, mu navrhne výhodné užití tanků v konkrétním případě a upozorní na terénní překážky, kterých by snad tanky nemohly zdolat. Vyžádá si taktéž od velitele pěší jednotky, již má v útoku podporovati, podporu palbou zbraněmi, jimiž velitel této jednotky disponuje, hlavně neutralisací zbraní proti tankům.

Vedle toho si vyžádá také potřebné mužstvo k úpravě překážek. Úspěch útoků záleží ve vzájemné spolupráci a podpoře jednotky pěší a tankové. Není možno stanovit předem pro celou dobu útoku, kde tanky se zřením na pěchotu mají býti. Ideální by bylo, kdyby tanky po celou dobu útoku mohly útočiti před pěchotou. To však není vždy možné, zvláště pro neschůdnost terénu, způsobenou jak přirozenými tak i umělými překážkami.

V boji se vyskytnou chvíle, kdy se tanky pro velké překážky mohou jen pomalu prodírat kupředu anebo musí překážku ve výhodném místě objížděti, kdežto pěchota, před níž nepřítel ustupuje, není v pohybu vpřed ničím brzděna. Tu nesmí váhati překročiti linii tanků, pronásledovati ustupujícího nepřítele palbou tak dlouho, až se zase zastaví na některé vzadu připravené posici. Pak opět, zastavena kulometnou palbou, vyčká příchodu tanků a připraví se k útoku na další cíl, při kterém ji opět tanky předjedou. Jest tudíž útok, kombinace to palby a pohybu, v moderním útoku kombinací vzájemné podpory tanků a pěchoty.

*

I. tanková rota,
1. četa.

Zámek „X“, 6. V. ve 12 hod.

Hlášení velitele 1. čety po boji.

- I. Východisko útoku: Jihových. okraj vesnice „K“.
- II. Shromážděště čety: Západ. okraj zámeckého parku „X“.
- III. Hodina vyražení útoku:
 - a) tanky, H rovno 6 hod. 2 min.,

- b) pro pěchotu H rovno 6 hod. 5 min.
- IV. Jednotka pěchoty podporovaná 1. četou: 1./28. prapor.
- V. Útočné cíle: Myslivna, skupina stodol a zámek „X“ a pak severní okraj vesnice „M“.
- VI. Průběh boje:
1. Zničení hnízda odporu u skupiny stodol, 2 kulometry, 10 zajatců. Zničení hnízda odporu u myslivny, 1 kulomet.
 2. V 6 hod. 20 min. jsou tanky následovány pěchotou k útoku na zámek „X“. V 6 hod. 30 min. uvázl dělový vůz 2. poločety v bažině 200 m na východ od myslivny.
 3. Čtyři tanky vnikly do parku a vyčistily jej. Dělo proti tankům, umístěné v severním cípu zámeckého parku, zničilo tank velitele čety. Toto dělo bylo pak zasaženo dělovým vozem I. poločety, který v tom okamžiku převzal velení čety.
 4. Po vyčištění parku, při čemž bylo vzato 20 zajatců, shromáždila se četa v parku.
 5. Na rozkaz velitele roty byla I. četa vyměněna III. četou. I. četa zůstala v záloze.
- VII. Spojení v četě: Zrakem na znamení.
- VIII. Pohonné hmoty: Při začátku útoku měla četa 450 l benzinu, spotřebovala 200 l. Během útoku nebyla zásobena.
- IX. Střelivo: Při vyražení měla četa 675 granátů a 30 kartáčů. Z toho spotřebovala 275 granátů a 17 kartáčů.
- Kulometné střelivo: 100 pásů, z toho spotřebováno 50.
- X. Ztráty:
- Tanky:
- V nepřátelské linii: 0.
- V našich liniích:
- a) Úplně zničeny: dělový vůz velitele čety dělovou ranou do rychlostní skříně. Jest třeba jej evakuovati.
 - b) Nesnadno lze vyprostiti: žádný vůz. Tank zapadlý do bažiny při útoku na první cíl vyjel pak s částečným zpožděním sám.
- Mužstvo:
1. Granáty: V tanku: velitel čety a řidič mrtev, velitel tanku raněn.
 - a) Mimo tank: mrtev: nikdo, raněn: rovněž nikdo.
 2. Střelami: V tanku: mrtev nikdo, raněn rovněž nikdo.
 - a) Mimo tank: mrtev nikdo, raněn jeden muž.

Podpis: četař X. Y., t. č. velitel 1. čety.

*

- I. rota tanků,
1. četa.

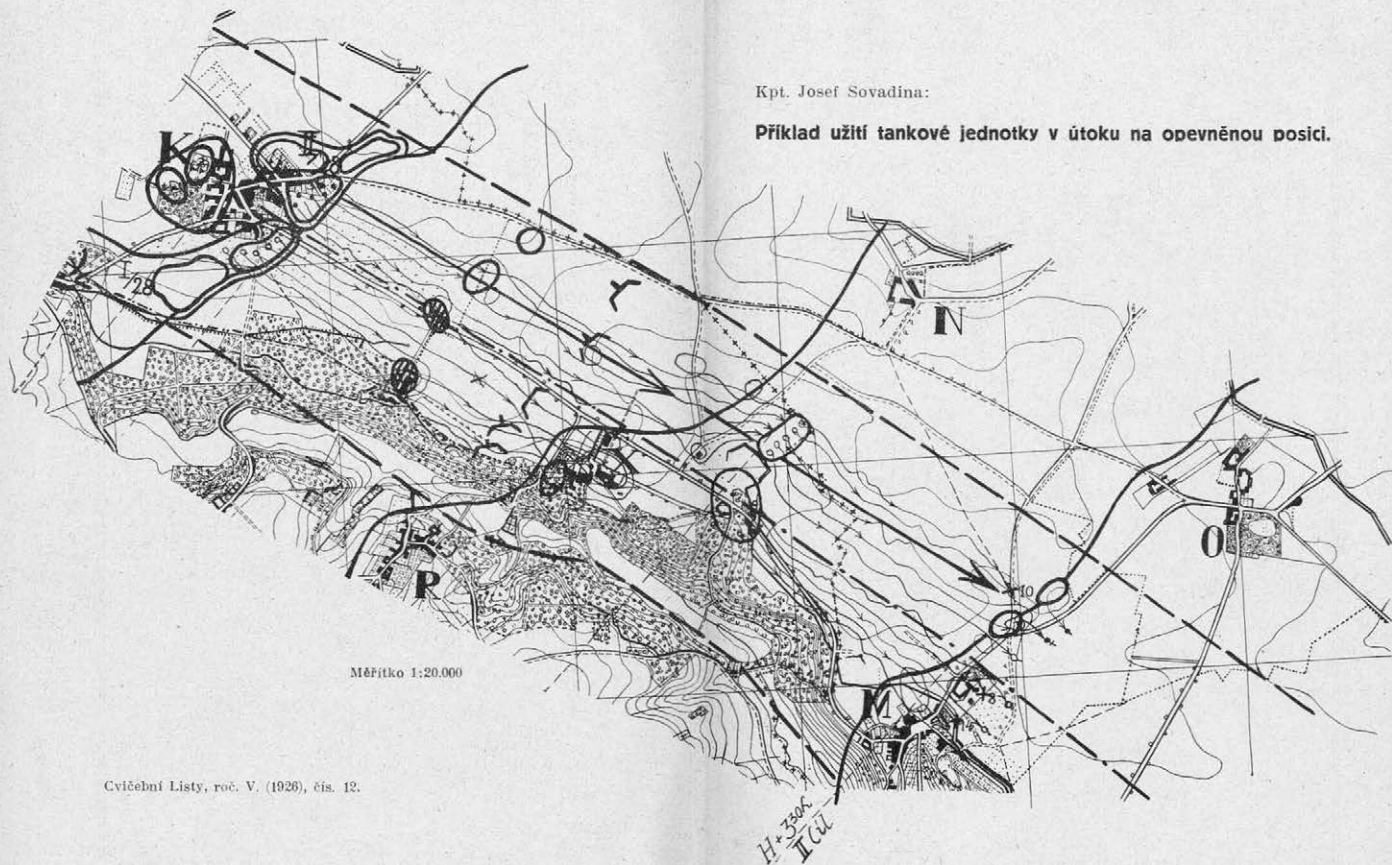
Žádost o zásobování a doplnění čety.

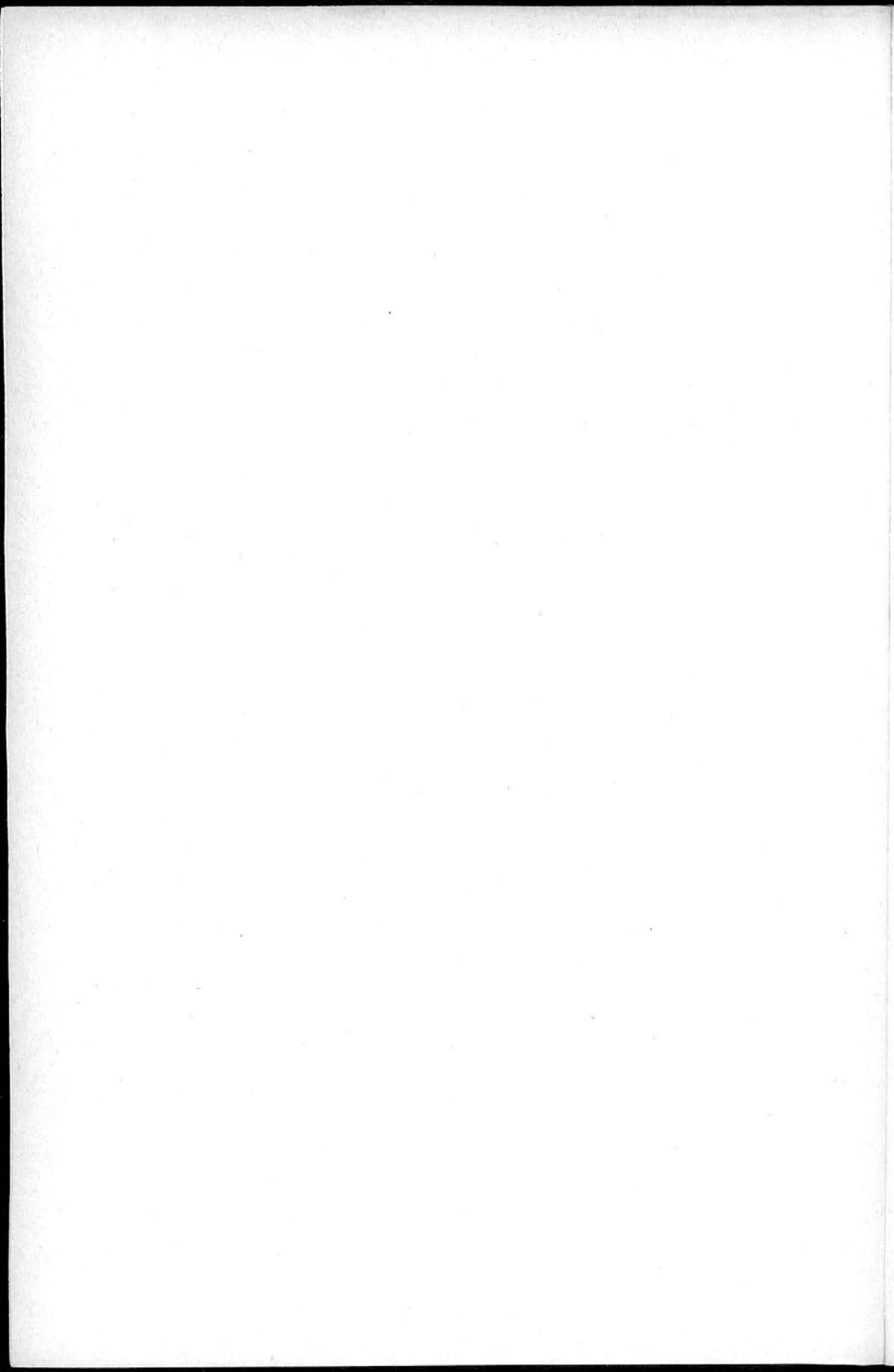
(Z rozkazu velitele roty došlého v 10⁴⁵ hod. do zámku „X“.)

- I. Stanoviště čety: Park v zámku „X“.
- II. Ztráty tanků: Dělový vůz velitele čety (tank č. 54). Stanovisko u zámecké budovy.
- III. Ztráty lidí: Velitel čety jeden, velitel poločety žádný, velitel kulometného tanku jeden, mechanici dva.
- IV. Pohonné hmoty: Žádám: Benzinu 160 l (pro 4 tanky, zůstavši u čety).
oleje: 2 l,

Kpt. Josef Sovadina:

Příklad užití tankové jednotky v útoku na opevněnou posici.

I tankový pluk.
I prapor.
I. rota.

M. V. 6/5. 25 ve 12 hodin.

Plán pro vyproštění, doplnění a zásobování tanků pro den 6. V. 1926.
I. Vyproštění tanků.

Druh a číslo tanku	Místo tanku	Druh poruchy	Rozhodnutí velit. roty	Návrh velitele praporu	Rozkaz velitele pluku	Po- znám- ka
Dělový vůz č. 1	U zámku „X“	Granát v rychl. skříní	Nechat na místě pro evakuaci	Evakuovati	Schváleno	
Dělový vůz č. 8	Severní okraj vesnice „M“	Granát v kolej. pasu. Napínací kotouč rozbitý, přední část skř. prostřelena	Nechat na místě pro evakuaci	Evakuovati	Schváleno	
Dělový vůz č. 10	Na cestě z „M“ do „O“ 300 m na sever od křižovatky. Skryt za křovím	Řemen k ventil. prasklý. 2 čepy prasklé.	Oprava na místě jedním mechanikem	Schváleno	Schváleno	
Dělový vůz č. 14	V úvoze na východ. okraji vesnice „M“	Vykolejněn. 3 čepy a 1 čl. prasklý	Vyprostiti zásob. četou roty	Zatáhnouti do úkrytu a opravit	Schváleno	
Dělový vůz č. 12	U dvora na severovýchod od vesnice „M“ v úkrytu	Rychl. páka zlomena.	Opravit dílnami praporu, výměnou páky na místě	Schváleno	Schváleno	

II. Doplnění materiálu a posádky tankové roty.

	Situace před bojem	Ztráty během boje	Reorganisace po boji	Úbytek	Doplnění nářadí (souč. tanků)
I. četa	posádka:	Úplný	1 důst., 1 řidič mrtev, 1 poddůst. raněn	Doplněno. Velitel čety nahrazen poddůstojníkem	
	materiál:	Úplný	1 děl. vůz čís. 1	Doplněno na 5 tanků děl. vozem 4. čety	
II. četa	posádka:	Úplný	1 řidič mrtev, 2 poddůst. a 1 řidič ranění	Doplněno	V této rubrice se uvedou veškeré záložní součástky nutné pro okamžitou opravu jednot. tanků na místě. Dále ženijní nářadí, které bylo během boje ztraceno.
	materiál:	Úplný	1 dělový vůz č. 8	Doplněno na 5 tanků děl. vozem 4. čety	
III. četa	posádka:	Úplná	1 řidič mrtev, 2 poddůst. ranění	Doplněno	
	materiál:	Úplná	Kulomet, vůz 12	Tank č. 12 bude po opravě v noci dopraven k četě	
IV. četa	posádka:	Úplná	Žádné	Úbytek způsoben doplněním materiálu a posádek ubylých u I. a II. čety	5 poddůst. 4 vojáci (řidiči)
	materiál:	Úplná	Žádné		2 dělové tanky

III. Zásobování.

Požaduje se: I. Pohonných hmot: Benzinu těžkého 1000 l, tuku 7 kg, petroleje 7 l.

II. Dělových nábojů ráže 37 cm 655 granátů, 50 kartáčů. Kulometného střeliva 160 pásů.

Velitel roty tanků:

tuk: žádný,
vodu: 1 barel.

V. Střelivo: Pro tanky zůstavší u čtyř:
dělových granátů: 150 kusů,
kartáčových nábojů: 25 kusů,
kulometných pásů: 50 kusů.

VI. Záložní součásti: 1 úderník pro dělo Puteaux, 2 čepy kole-
jového pasu.

Hodina odeslání žádosti o zásobování: 1115 hod.

Podpis: četař X. Y., velitel 1. čety.

Příprava pro Válečnou školu.

Otázky z etošních ústních přijímacích zkoušek.

Podplukovník gen. štábu S. Nalot:

Řešení otázek z taktiky pěchoty.*)

Námět číslo 1.

1. otázka.

Jak se 1. pěší pluk zařídí na předních strážích.

Při vstupu do zkušební síně byla kandidátu dána otázka, zda mu údaje námětu dostačují, aby podle nich učinil své dispoice.

Na to měl kandidát odpověděti záporně a říci, že velitel 10. divise by měl veliteli předních stráží dáti tyto údaje:

zajišťovací sled předních stráží (pásmo polních stráží),
sled odporu předních stráží (pásmo hlavních polních stráží),
úkol předních stráží,

podpora dělostřelectva, na kterou mohou přední stráže spoléhati,
spojení s předními strážemi sousedních divisí.

Zkušební komisař podal nato žákovi tyto informace:

Sled zajišťovací: čára Mohelka, Bzowie, 415, kopec 600 m na j.-v. od Kl. Lesnow.

Sled odporu: kopec 1400 m na s.-z. od Chwałcowitz, hřbet Schaffberg, Loukowicek, skupina domů 1200 na z. od této vesnice, jižní roh lesa na západ od 427, jižní okraj lesa 502.

Úkol předních stráží: klásti odpor.

Dělostřelectvo: 3 oddíly polního dělostřelectva, ubytované v Modlibov, Sobaken a Kössel, mohou při nepřátelském útoku přední stráže podporovati.

Spojení: s předními strážemi levé (východní) divise: na křižovatce 600 m na jihozápad od koty 416; — s předními strážemi pravé (západní) divise: na jihozápadním rohu lesa 502.

Předpokládá se, že lesy v této krajině jsou pro pěchotu těžce prostupné (vyjma cesty).

Jakmile byly tyto údaje dány, tu první otázkou, kterou jest řešiti, je otázka

sestav y předních stráží.

Jde o to klásti odpor; musí tudíž býti zřízena buď palebná přehraď nebo palebná clona na posici odporu. Polní řád uvádí jako nejdelší frontu, kterou lze praporu dáti, když se má postarati o vydat-

*) Viz též poznámku pod čarou v minulém čísle „Cvičebních Listů“, str. 135.

nou palebnou činnost a zároveň si zajistiti učlenění do hloubky, šířku 3000 kroků (2250 m).

Mohou tudíž 2 prapory hájiti frontu 4500 m zšíří. Jelikož však fronta našich předních stráží, měřena vzduchovou čarou, má 6500 m, je třeba, abychom do prvního sledu zasadili tři prapory.

V této sestavě nedisponuje velitel předních stráží žádnou zálohou. Tu však přichází v úvahu vzdálenost nepříteli (činí 25 km mezi předními strážemi obou protivníků), i nelze aspoň v příštích 24 hodinách očekávati jiných akcí, nežli činnost pohyblivých částic, které by hleděly proniknouti sítí předních stráží, aby způsobily nepořádek a ohrožovaly valný voj divise. Tyto částice nebudou pravděpodobně útočiti všude, nýbrž jen v určitém úseku. Bylo by si tudíž přáti, aby sestava předních stráží byla dosti pružná, aby umožnila veliteli předních stráží působiti větší silou tu neb tam; k tomu je však třeba záloh. Za tímto účelem nařídí velitelům praporů, aby si ponechali v záloze každý jednu rotu a aby, umísťující tyto roty vždy na nejvhodnějším místě svého úseku, zasadili je jen s jeho výslovným svolením. Při útoku jen v jednom ze tří praporečnických úseků by tudíž velitel předních stráží disponoval zálohami obou ostatních úseků.

Zde by se mohlo namítnouti, že tak bude v 1. sledu jen 6 rot a že by se dospělo k témuž cíli, kdyby se do 1. sledu zasadily jen 2 prapory. Tato námitka však není zcela správná, neboť v prvním případě máme všechny těžké kulometry v prvním sledu, zatím co v druhém případě bychom měli ze tří kulometných rot v 1. sledu jen dvě. Mimo to je velmi obtížno veletí frontě širší 3 km.

Lze také namítnouti, že i těžce prostupné lesy, které tu jsou, omezují počet průchodů, odkud lze očekávati možné útoky nepříteli, na šest. To je správné a umožňuje současně praporům, aby přijaly hlubší sestavu. Zato však lesy ztěžují bočné spojení, i nesmíme zvěšovatí přespráhlí frontu jednotek.

Zajištění. Mnoho-li vojska máme věnovati zajištění? Poněvadž nepřítel je daleko, stačí, budou-li střeženy cesty, skýtající přístup k pásmu hlavních polních stráží, v tomto případě tudíž zejména přechody, přes Mohelku a průchody mezi lesy. Pohled na mapu ukazuje, že tomuto úkolu dostojí 2 čety u každého praporu: budou ovšem dodány rotami v 1. sledu, neboť velitel předních stráží si chce jako zálohu ponechat neporušené rotu. Zde to mohou rotu 1. sledu učiniti snadno, poněvadž je tu les, jenž do jisté míry zmenšuje pásmo, které má býti postřelováno.

Úkol předních stráží.

Sled zajišťovací. Za dne ustoupí tyto částice zajišťovací před silnějším nepřítelem, jenž by je hrozil obchvátiti; v noci ustoupí jen na rozkaz velitele praporu: proto obsadí polní stráž v noci ona místa (domy, houštiny) v terénu, jež umožňují dočasný odpor.

Sled odporu: kam chce velitel předních stráží umístiti palebnou clonu předních stráží? Tato otázka nám ukládá, abychom přesně vymezili, kudy má vésti přední hranice posice předních stráží.

Tato přední hranice musí býti zvolena tak, aby zamýšlená palebná clona byla souvislá a dostatečně hluboká (dobrou hloubkou rozumíme 600 m) a aby zbraně mající tuto palebnou clonu vytvořiti, mohly býti učleněny do hloubky; nesmíme tudíž, pokud možno, tuto přední hranici dáti na okraje lesa.

Záleží na tom, abychom stříleli co nejdále?

Na předních strážích ano!, neboť tu běží především o to, abychom nepříteli způsobili ztrátu času a přinutili ho k předčasnému rozvinutí. Mimoto se na předních strážích neobáváme tolik nepřátelského dělostřelectva.

Zálohy předních stráží.

Poněvadž velitel předních stráží chce mít možnost disponovati ve vhodném okamžiku zálohami předních stráží, určí jednak, kde má býti shromaždiště těchto rot při poplachu, a jednak i jejich ubytovací místa. Rozhodující věcí při volbě těchto dvou míst bude zřetel ke snadnému provedení rokádních pohybů z jednoho praporového úseku do druhého.

Velitel pluku musí stanovit střední pásmo pro každý prapor, t. j. onen prostor, kterého má hájiti záloha každého praporu, tvořící zálohu předních stráží, v případě všeobecného útoku.

Záloha předních stráží u 1. praporu (východního):

Ubytovací místo: j.-v. část osady Český Dub.

Shromaždiště při poplachu: rozcestí na jih od uvedeného místa.

Střední pásmo: za dne: hřbet na j.-v. od Českého Dubu a hřbet 800 m na j.-z. od koty 416 (j.-z. od Bilai);
v noci: hřbet na j. v. od Českého Dubu.

Záloha předních stráží u 2. praporu (středního):

Ubytovací místo: Rovney.

Shromaždiště při poplachu: ohyb silnice 200 m na východ od Rovney.

Střední pásmo: za dne: jižní okraj Rovney, silnice na jih od koty 353 (na západ od Českého Dubu);

v noci: silnice na jih od koty 353.

Záloha předních stráží u 3. praporu (západního):

Ubytovací místo: Smržov.

Shromaždiště při poplachu: jižní okraj Smržova.

Střední pásmo: hřbet 500 m na jih od koty 471.

Zatím co palebná clona před přední hranicí má býti souvislá, bude palba ze středního pásma většinou nesouvislá a bude vycházeti z palebných středisk zřízených na nejdůležitějších místech (u přístupných cest, na místech s velkým rozhledem atd.).

Užití minometné čety. Této čety třeba užítí tam, kde terén tvoří četné hluché úhly, kterých plochá dráha střely samočinných zbraní nemůže dosáhnouti. Takový případ najdeme v pásmu, kterým vede hlavní průchod od nepřitele. Bude tudíž četa ubytována v Mechanische Weberei na jih od Českého Dubu.

Bojové místo: hřeben na východ; pálí na jih od jižního okraje Loukoviček.

Dělostřelectvo přímé podpory. Kterou palbu lze od něho žádati?

Především účast na palebné cloně před předními hranicemi

a to buď všemi třemi oddíly ve prospěch jen jednoho praporního úseku, nebo pro každý praporní úsek jedním oddílem, anebo konečně dvěma oddíly ve prospěch jednoho praporního úseku, zatím co třetí oddíl je pro celý zbytek fronty. Rozhodnutí o tom se řídí podle rozsahu nepřátelského útoku. Přepraha bude co nejbliže předních hranic

a soustředěna na ona místa, jež palbou pěchoty jsou postřelována nedokonale.

Poté budeme od dělostřelectva přímé podpory žádati účast na palebné cloně před středními pásmy a posléze přehradnou palbu před pásmo polních stráží na přechody přes Mohelku a na severní východy z lesa na jih od Malčitz.

Spojení palby musí především býti zajištěno na křídlech divisních předních stráží s předními strážemi sousedních divisí. To je věc velitele předních stráží. Pak tu musí býti spojení palby mezi prapory předních stráží a divisí samou, což je opět věcí velitele pluku. Toto spojení bude zabezpečeno buď tím, že se utvoří styčné oddíly na hranicích pásem činnosti, nebo tím, že budou dány směry pro podpůrnou palbu, kterou si sousední jednotky mají navzájem pomáhati. Styčný oddíl se zřizuje obyčejně tehdy, když rozhraní mezi pásmy činnosti vede podél rozhraní dvou terénních celků;*) nařízením o tom, jakou palbou si mají sousední jednotky pomáhati, se spokojíme tehdy, kdy rozhraní mezi jejich pásmy probíhá napříč terénního celku.

Spojení a spojovací služba.

O styk mezi sousedními jednotkami bývá postaráno tím, že se obsadí společné místo pro dvě sousedící stráže, jež jsou poblíže rozhraní obou pásem. Obě stráže A a B pak splynou v jednu: rota, jež dala A, přidá k stráží ještě jednu spojku a dva běžce, kteří mají výhradně úkol, aby ji zpravovali o všem, co se děje; rota, která dala stráž B, dodá rovněž spojku a dva běžce pro stejný účel. Tím se zabránuje tomu, aby palebná úloha, jež je v boji hlavní, nezabraňovala strážím A a B posílati včas hlášení a zprávy velitelům obou rot.

Spojovací služba.

Stanoviště velitelství:

velitele předních stráží: Český Dub (severní část),

velitele pluku: totéž,

velitele I/1: Český Dub (s.-v. vchod),

velitele II/1: Český Dub (z. vchod),

velitele III/1: Smržov.

Způsob boje:

Třeba stanovit, na která znamení bude spuštěna hlavní palebná clona, na které palebná clona před středním pásmem a na které palba před zajišťovací sled předních stráží. Zpravidla dostačuje, když pro každý z těchto druhů palby bude smlouveno určité znamení; tím jest rozuměti, že na smlouvené znamení začne palba před celou frontou dotčeného místa odporu. Třeba udati také způsob palby, t. j. její celkové trvání a přerušování (na př.: střeliti 5 minut a to vždy po 50 vteřin s 10vteřinovými přestávkami).

Je třeba udati podmínky pro ústup zajišťovacího sledu; cestu, kudy má ustupovati, znamení, které má dáti, aby svůj ústup oznámil.

Konečně budou v této části rozkazu uvedena místa, přidělená záloze předních stráží a místa, kde se tato záloha má shromáždit při poplachu.

(Příště dále.)

*) Terénním celkem se zde rozumí prostor, do kterého může nepřítel viděti z pozorovatelny, ležících v jeho pásmu. Pozn. redakce.

